

การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา
วิทยาเขตเชียงราย มหาวิทยาลัยพะเยา

Analysis of Success Factors Affecting Graduate Students at Chiang Rai
Campus, University of Phayao

กาญจนา โปทาวี¹, ปรียานุช ใจสุข², ธิดาวลัย อุ๋นกอง³

Kanjana Potawee¹, Preyanut Jaisuk², Thidawan Unkong³

Corresponding Author E-mail: kanjana.po@up.ac.th

Received: 2025-10-15; Revised: 2025-12-09; Accepted: 2025-12-24

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตเชียงราย และ 2) ศึกษาแนวทางการสนับสนุนให้นิสิตสำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลา กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ศิษย์เก่า 108 คน และอาจารย์ที่ปรึกษา 21 คน เครื่องมือวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ การถดถอยพหุคูณ และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า

1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษา 1.1) ความคิดเห็นจากศิษย์เก่า พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน และด้านคุณลักษณะของนิสิตตามลำดับ สมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษา คือ $\hat{Y} = 0.54 + 0.88 (X1) + 0.16 (X5)$ $\hat{Z} = 0.94 (X1) + 0.19 (X5)$ 1.2) ความคิดเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยกระบวนการทำวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ และด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ตามลำดับ สมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษา คือ $\hat{Y} = 2.85 + 0.38 (X3) + 0.18 (X5)$ $\hat{Z} = 0.85 (X3) + 0.61 (X5)$ 2) แนวทางการสนับสนุนให้นิสิตสำเร็จการศึกษาตามกำหนดเวลาที่สำคัญ คือ (1) การจัดการเวลาและความรับผิดชอบ (2) การพัฒนาบริการที่เหมาะสม (3) การให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิภาพ (4) ติดตามความก้าวหน้าการทำวิจัยอย่างเป็นระบบ และ (5) หลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการผู้เรียน

คำสำคัญ: ปัจจัย, ความสำเร็จ, การสำเร็จการศึกษา, นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา

¹ นักวิชาการศึกษา, วิทยาเขตเชียงราย, มหาวิทยาลัยพะเยา

¹ Academic Coordinator, Chiangrai Campus, University of Phayao

² นักวิชาการศึกษา, วิทยาเขตเชียงราย, มหาวิทยาลัยพะเยา

² Academic Coordinator, Chiangrai Campus, University of Phayao

³ อาจารย์ที่ปรึกษา, วิทยาลัยการศึกษา, มหาวิทยาลัยพะเยา

³ Advisor, School of Education, University of Phayao

Abstract

This research has the following objectives: 1) to analyze the factors affecting the success of graduate students at Chiang Rai Campus and 2) to study the methods to support students to graduate within the specified time frame. The sample consisted of 108 alumni and 21 academic advisors. The research instruments used in this study were questionnaires and interview forms. The statistics used for data analysis included frequency, percentage, mean, standard deviation, correlation coefficient, and multiple regression. Content analysis was used for interview data. The research results were found as follows:

1) Factors Affecting Graduation Success. 1.1) The research results from alumni found that: The factors that affect the success in graduation are at the highest level overall. The aspect with the highest average value was the advisor independent study aspect, followed by the curriculum management and teaching management aspect, and student characteristics aspect, respectively. The predictive equation for factors affecting graduation success was: $\hat{Y} = 0.54 + 0.88(X1) + 0.16(X5)$; $\hat{Z} = 0.94(X1) + 0.19(X5)$. 1.2) Research findings from academic advisors indicated: The factors that affect the success in graduation are at the highest level overall. The aspect advisor with the highest average value was the independent study process, followed by the independent study aspect, and the curriculum management and teaching management aspect, respectively. The predictive equation for factors affecting graduation success was: $\hat{Y} = 2.85 + 0.38(X3) + 0.18(X5)$; $\hat{Z} = 0.85(X3) + 0.61(X5)$. 2) Regarding strategies to support timely graduation: (1) Time management and responsibility; (2) Development of appropriate services with easy accessibility; (3) Effective advising; (4) Systematic follow-up on research progress; and (5) Curriculum alignment with learners' needs.

Keywords: Factors, Success, Graduation, Graduate Student

บทนำ

การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษามีความสำคัญในการต่อยอดความรู้และทักษะเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพ เป็นกระบวนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยมุ่งเน้นการสร้างองค์ความรู้ใหม่ การวิจัย และการพัฒนานักวิชาการที่มีศักยภาพสูง ตลอดจนจนเป็นการพัฒนาทักษะที่สำคัญในการทำงานในสาขาอาชีพต่าง ๆ เพื่อที่จะสามารถขับเคลื่อนประเทศและพัฒนาสังคมให้มีความก้าวหน้าตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว (คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2555 อ้างอิงใน พิระ พันธุ์งาม, และคณะ. 2559) การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษามีความซับซ้อนและท้าทายและนิสิตยังต้องรับแรงกดดันและความคาดหวังที่สูงขึ้นในทางวิชาการ การทำวิจัย การทำวิทยานิพนธ์ อีกทั้งยังต้องบริหารเวลาระหว่างศึกษากับภาระหน้าที่อื่น ๆ ไปพร้อมกัน

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง แต่สถาบันการศึกษาต่าง ๆ กลับประสบปัญหาความท้าทายในการหาแนวทางสนับสนุนให้นิสิตสำเร็จการศึกษาอย่างมีคุณภาพและรวดเร็ว โดยนิสิตระดับบัณฑิตศึกษามักประสบปัญหาในกระบวนการศึกษา อาทิ การทำวิทยานิพนธ์ การบริหารเวลา การปรับตัว และแรงจูงใจในการศึกษา (พวงเพชร วอนวัฒนา. 2563) ซึ่งส่งผลกระทบต่ออัตราการสำเร็จการศึกษาและคุณภาพของบัณฑิต นิสิตจำนวนไม่น้อยประสบปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้ไม่สามารถบรรลุเป้าหมายตามที่ได้ตั้งไว้ ทำให้การลาออกกลางคัน หรือใช้ระยะเวลาในการสำเร็จการศึกษาเกินกว่าหลักสูตรกำหนดไว้ โดยจะมีความผันผวนในแต่ละปีการศึกษา

วิทยาเขตเชียงราย มหาวิทยาลัยพะเยา เป็นสถาบันการศึกษาที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในภาคเหนือตอนบน โดยได้รับการยกฐานะจากศูนย์บริการวิชาการเป็นวิทยาเขตเชียงราย เมื่อวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2553 ปัจจุบันเปิดสอน 3 หลักสูตร ประกอบด้วย หลักสูตรศึกษามหาบัณฑิต 2 สาขาวิชา (การบริหารการศึกษา และหลักสูตรและการสอน) หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภูมิสารสนเทศประยุกต์ และหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต จากข้อมูลการติดตามผลการศึกษาของนิสิตตั้งแต่ปีการศึกษา 2554-2567 แม้ว่านิสิตส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษา

ในระยะเวลาการศึกษา จำนวน 851 คน แต่ก็พบสถานการณ์ที่น่าเป็นห่วงโดยพบว่านิสิตที่หมดระยะการศึกษา (5 ปี) จำนวน 34 คน นิสิตที่พ้นสภาพจากผลการเรียน จำนวน 11 คน นิสิตที่พ้นสภาพจากขาดคุณสมบัติ จำนวน 1 คน และมีนิสิตที่ลาออกระหว่างศึกษา จำนวน 5 คน (กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา. 2557)

จากปัญหาดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตเชียงราย มหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาหลักสูตรและมาตรการสนับสนุนที่มีประสิทธิภาพ โดยการวิจัยนี้ได้นำทฤษฎีการบูรณาการของนิสิตของ Tinto (Student Integration Theory) มาเป็นกรอบการศึกษา โดย Tinto (1993) กล่าวว่าความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษาของนิสิตขึ้นอยู่กับระดับของการบูรณาการทางวิชาการและการบูรณาการทางสังคมภายในสถาบันการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาปัจจัย 5 ด้านของงานวิจัยนี้ได้แก่ 1) ด้านคุณลักษณะของนิสิต 2) ด้านการบริการของมหาวิทยาลัย 3) ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษานิพนธ์ 4) ด้านกระบวนการทำวิทยานิพนธ์/การศึกษานิพนธ์ 5) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

งานวิจัยนี้จึงมุ่งวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสำเร็จศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตเชียงราย มหาวิทยาลัยพะเยาอย่างเป็นระบบ ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวมีความสำคัญในเชิงนโยบายและการพัฒนาสถาบันการศึกษา ตลอดจนการพัฒนาแบบองค์รวมในระดับนิสิตและหลักสูตร/สาขาวิชา การวิจัยนี้สามารถนำไปออกแบบกลยุทธ์และระบบสนับสนุนที่เหมาะสมแก่นิสิต ตลอดจนปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอน การให้คำปรึกษา สามารถลดอัตราการออกและเพิ่มอัตราการสำเร็จการศึกษา อันจะก่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับในหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต และหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิทยาเขตเชียงราย มหาวิทยาลัยพะเยา รวมถึงสถาบันการศึกษาอื่น ๆ อีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตเชียงราย มหาวิทยาลัยพะเยา
2. เพื่อศึกษาแนวทางการสนับสนุนให้นิสิตสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด

การทบทวนวรรณกรรม

ลักษณะและความสำคัญของการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นการศึกษาที่มีความเฉพาะ เนื่องจากเป็นการมุ่งเน้นการศึกษาในเชิงลึกในศาสตร์นั้น ๆ และต้องอาศัยทักษะในการวิจัยที่มีความเฉพาะทาง ซึ่งได้มีนักวิชาการได้ให้คำนิยามไว้หลากหลายทัศนะ ดังนี้ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2558) ได้กำหนดลักษณะการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาไว้ว่า เป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นความก้าวหน้าทางวิชาการและการวิจัยเฉพาะทาง มีการเรียนในเชิงลึกมากกว่าระดับปริญญาตรี โดยจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความรู้ทั้งในด้านวิชาการและวิชาชีพ เน้นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ ตามทัศนะของสมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2562) กล่าวว่า การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นการมุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ด้านวิชาการในเชิงลึก มีกระบวนการเรียนรู้ที่ต้องมุ่งเน้นการคิด วิเคราะห์ เพื่อให้เกิดการสร้างนวัตกรรม โดยจัดการเรียนการสอนที่มีความเข้มข้นทางวิชาการผ่านกระบวนการเรียนรู้ และมีการติดตามผลการเรียนอย่างเป็นระบบ

ความท้าทายในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาความรู้ความสามารถ แต่การศึกษานี้ก็มาพร้อมกับความท้าทายในหลากหลายมิติ ดังนี้

1. ความท้าทายด้านวิชาการ การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษามีความซับซ้อน นิสิตเผชิญกับการเรียนรู้ที่ต้องอาศัยกระบวนการคิดวิเคราะห์และคิดเชิงวิพากษ์ระดับสูง ต้องมีความเข้าใจที่มีความซับซ้อนและสามารถนำทฤษฎีต่าง ๆ มาประยุกต์ อีกทั้งยังต้องทำวิจัยที่มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานวิชาการ (Wyatt, & Oswald. 2013)

2. ความท้าทายด้านการบริหารเวลา ผู้เรียนต้องบริหารเวลาระหว่างการเรียนและการทำวิจัย และในหลายกรณีต้องบริหารเวลาในการทำงาน El-Ghoroury et al. (2012) พบว่า นิสิตต้องเผชิญกับความเครียดจากภาระหน้าที่รับผิดชอบอื่น ๆ จึงต้องมีการบริหารจัดการเวลาอย่างมีประสิทธิภาพ

3. ความท้าทายด้านการเงินและทรัพยากร การศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษามีค่าใช้จ่ายการศึกษาและการวิจัยที่สูงมาก จากการศึกษาของ สุวิมล ว่องวานิช (2558) พบว่า ปัญหาด้านการเงินนับเป็นปัญหาที่สำคัญอย่างยิ่งที่ส่งผลให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในประเทศไทยลาออกระหว่างศึกษา อีกทั้ง นิสิตหลายคนต้องทำงานควบคู่ไปกับการเรียนและต้องแบกรับภาระค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ส่งผลให้มีเวลาและพลังในการเรียนที่ลดลง

4. ความท้าทายด้านสังคมและจิตวิทยา การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาผู้เรียนต้องเผชิญกับความท้าทายด้านจิตสังคมหลายประการ Lovitts (2001) พบว่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษามักจะต้องเผชิญกับความโดดเดี่ยวและการขาดการสนับสนุนซึ่งส่วนใหญ่แล้วนิสิตมักใช้เวลาในการทำวิทยานิพนธ์ด้วยตนเอง นอกจากนี้ ผู้เรียนยังต้องอยู่ภาวะกดดันในการเรียน การแสดงผลงานวิชาการที่ต้องมีคุณภาพสูง การทำงานให้ทันกับเวลา

ความหมายของการสำเร็จการศึกษา

ความสำเร็จในการศึกษาเป็นแนวคิดที่มีมิติหลากหลาย ไม่จำกัดเฉพาะด้านวิชาการเท่านั้น แต่ยังรวมถึงพัฒนาการในด้านอื่น ๆ ของผู้เรียนอีกด้วย Kuh et al. (2016) มองว่าความสำเร็จการศึกษาเป็นกระบวนการต่อเนื่องนับจากเข้าศึกษา การอยู่ระหว่างศึกษา จนกระทั่งสำเร็จการศึกษาและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการทำงาน สำหรับมุมมองเชิงในกระบวนการนี้เป็นมุมมองโดยภาพรวมทั้งหมด มิใช่แค่ในระยะเวลาใดระยะหนึ่งเท่านั้น และสิ่งต่าง ๆ นั้นยังคงส่งต่ออย่างต่อเนื่องไปในอนาคตอีกด้วย ในงานวิจัยของพวกเขาได้มีการศึกษาความสัมพันธ์เกี่ยวกับประสบการณ์ในสถาบันการศึกษามีความสัมพันธ์กับความสำเร็จในระยะยาวพบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมากมีนัยสำคัญ ซึ่ง York et al. (2015) ได้นิยามความสำเร็จในการศึกษาว่าประกอบด้วย 6 ข้อ ได้แก่ 1) ความสำเร็จทางวิชาการ 2) ความสามารถคิดวิเคราะห์พร้อมถึงสามารถแก้ไขปัญหา 3) การพัฒนาอัตลักษณ์ของผู้เรียน 4) ความพึงพอใจในประสบการณ์การเรียน 5) การได้รับผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ และ 6) ความเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ นอกจากนี้ทฤษฎี Self-Regulated Learning ของ Zimmerman (2000) อธิบายว่าการที่ผู้เรียนสามารถควบคุมตนเองได้ มีการวางแผน มีเป้าหมายอย่างชัดเจน มีการประเมินตนเอง มักจะประสบความสำเร็จในการเรียนรู้มากกว่า

ตัวชี้วัดความสำเร็จในการศึกษา

ตัวชี้วัดเชิงปริมาณ สมชาย วรภิเษมสกุล, และคณะ (2562) ระบุตัวชี้วัดสำคัญ ได้แก่ อัตราการสำเร็จการศึกษา ระยะเวลาในการสำเร็จการศึกษา คะแนนเฉลี่ยสะสม อัตราการคงอยู่ และอัตราการออกกลางคัน

ตัวชี้วัดเชิงคุณภาพ Tinto, & Pusser (2017) ได้ทำการศึกษาเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยความสำเร็จในการศึกษาระดับอุดมศึกษา พบว่าการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ (Student Engagement) การพัฒนาทางสังคมและอารมณ์และความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในการศึกษา เป็นตัวชี้วัดสำคัญของการสำเร็จการศึกษา พวกเขายังพบว่านักศึกษาที่มีความกระตือรือร้นและเข้าร่วมในการทำกิจกรรม มีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์ที่ปรึกษา และมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในการศึกษาที่สูงกว่า และมีอัตราการออกกลางระหว่างศึกษาต่ำกว่า นอกจากนี้ พวกเขายังให้ความสำคัญเกี่ยวกับการเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนการเรียนรู้ (Sense of Belonging) และความผูกพันกับสถาบันการศึกษา (Institutional Engagement) มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับความสำเร็จในการศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในหลากหลายบริบทและสาขาวิชา โดยมีประเด็นที่น่าสนใจดังนี้

นิภา ภิญญเสริมรัตน์, และคณะ (2567) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ปริญญาโท) คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาของการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ปริญญาโท) เป็นปัจจัยที่เป็นปัญหาในระดับมาก ทั้ง 5 ด้าน โดยเรียงตามลำดับมากที่สุดไปจนถึงน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์และความสะดวกในการติดต่อหรือช่องทางติดต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ($\bar{X} = 4.49$) รองลงมาด้านนักศึกษา ($\bar{X} = 4.45$) ด้านการดำเนินการทำวิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์และการเผยแพร่ผลงานของนักศึกษา ($\bar{X} = 4.36$) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร ($\bar{X} = 4.26$) และด้านการบริการแหล่งค้นคว้าทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.16$)

ณัฐวัฒน์ โรจนวุฒิธรรม (2564) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับศึกษา จากการศึกษาพบว่า ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาทั้ง 5 ปัจจัย

ในภาพรวมบัณฑิตมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านบัณฑิตมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สำหรับผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาศึกษาสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาของหลักสูตรกับนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่สำเร็จการศึกษาล่าช้า ในภาพรวม พบว่า ความคิดเห็นของบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษตามระยะเวลาของหลักสูตรกับบัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาที่สำเร็จการศึกษาล่าช้ากว่าแผนไม่ต่างกัน

นิชนันท์ เบ็ญญามา (2561) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยพยากรณ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ: กรณีเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติกกับการวิเคราะห์จำแนก พบว่า คุณลักษณะอาจารย์ที่ปรึกษาส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05

โสภณา สุดสมบูรณ์ (2568) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัจจัยด้านนักศึกษา ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาและสถานศึกษามีความเกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองอยู่ในระดับมาก 2) ความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระอยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยทั้งสามมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จในระดับค่อนข้างสูง ($r = 648$) และ 4) ปัจจัยทั้งสามส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์การศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาโดยมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 51.90 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตเชียงราย มหาวิทยาลัยพะเยา โดยใช้กรอบแนวคิดทฤษฎีการบูรณาการของนิสิต (Student Integration Theory) ของ Tinto (1993) เป็นพื้นฐาน โดยอธิบายว่าความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษาของนิสิตขึ้นอยู่กับระดับของการบูรณาการทางวิชาการและการบูรณาการทางสังคมภายในสถาบันการศึกษา ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยในเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตเชียงราย มหาวิทยาลัยพะเยา โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ 1) ศิษย์เก่าระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตเชียงราย มหาวิทยาลัยพะเยา รหัสนิสิต 2563-2565 จำนวน 2 หลักสูตร ประกอบด้วย หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน) และหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต รวมทั้งสิ้น จำนวน 144 คน 2) อาจารย์ที่ปรึกษา จำนวน 2 หลักสูตร ประกอบด้วย หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน) และหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต จำนวนทั้งสิ้น 21 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ แบ่งตามเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

2.1 เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลโดยแบบสอบถาม

2.1.1 ศิษย์เก่าระดับบัณฑิตศึกษา กำหนดขนาดตัวอย่าง โดยใช้สูตรของ Krejcie, & Morgan (Krejcie, & Morgan, 1970) ขนาดกลุ่มตัวอย่างคือ 108 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิโดยใช้หลักสูตร/สาขาวิชาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งชั้นภูมิตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) เพื่อให้ได้ตัวแทนที่ดีจากแต่ละกลุ่มย่อย

2.1.2 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษานิพนธ์ กำหนดขนาดตัวอย่าง โดยการคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เฉพาะอาจารย์ที่มีประสบการณ์ในการให้คำปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษานิพนธ์ 5 ปีขึ้นไป ขนาดกลุ่มตัวอย่างคือ 17 คน

2.2 เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์

2.2.1 ศิษย์เก่าระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 5 คน

2.2.2 อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษานิพนธ์ จำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตเชียงราย มหาวิทยาลัยพะเยา ประกอบด้วย

1.1 แบบสอบถามงานวิจัย (ศิษย์เก่า)

1.2 แบบสอบถามงานวิจัย (อาจารย์ที่ปรึกษา)

2. แบบสัมภาษณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตเชียงราย มหาวิทยาลัยพะเยา

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. แบบสอบถาม มีขั้นตอนดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างแบบสอบถาม

1.2 นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม

1.3 เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

1.4 นำผลการประเมินแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยแบบสอบถามงานวิจัย (ศิษย์เก่า) และแบบสอบถามงานวิจัย (อาจารย์ที่ปรึกษา) มีค่า IOC เท่ากับ 1.00

1.5 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้ง

1.6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) วิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) คือ มีค่า α มีค่า 0.89

2. แบบสัมภาษณ์ มีขั้นตอนดังนี้

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง โดยกำหนดประเด็นคำถามประกอบด้วย 1) ด้านคุณลักษณะของนิสิต 2) ด้านการบริการของมหาวิทยาลัย 3) ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษานิพนธ์ 4) ด้านกระบวนการทำวิทยานิพนธ์/การศึกษานิพนธ์ 5) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน

2.2 นำแบบสัมภาษณ์เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความถูกต้องเหมาะสม

2.3 เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยแบบสัมภาษณ์ มีค่า IOC ระหว่าง 0.67-1.00

2.4 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ และนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้องอีกครั้ง

วิธีรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม

1.1 จัดทำหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1.2 ผู้วิจัยจัดเตรียมแบบสอบถามและดำเนินการเก็บข้อมูลในรูปแบบออนไลน์ (Google Form)
- 1.3 ติดตามการตอบกลับแบบสอบถามและแจ้งเตือนหากไม่ได้รับการตอบกลับภายในกำหนด
- 1.4 ตรวจสอบแบบสอบถาม ลงคะแนนตามเกณฑ์และวิเคราะห์ค่าทางสถิติและรายงานผล
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์
 - 2.1 จัดทำหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 2.2 ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์
 - 2.3 ดำเนินการสัมภาษณ์ โดยขออนุญาตบันทึกเสียงและจดบันทึกประเด็นสำคัญ
 - 2.4 ถอดเทปการสัมภาษณ์และตรวจสอบความถูกต้อง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณและการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ตรวจสอบความเรียบร้อยในการกรอกข้อมูล แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Rxy) ของเพียร์สัน (Pearson product moment coefficient) วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์
2. จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยดำเนินการถอดเทปการสัมภาษณ์ และวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยสร้างข้อสรุป

สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตเชียงราย มหาวิทยาลัยพะเยา
 - 1.1 โดยสอบถามจากศิษย์เก่า
 - 1.1.1 ความคิดเห็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตเชียงราย มหาวิทยาลัยพะเยา

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตเชียงราย มหาวิทยาลัยพะเยา

รายการ	n = 108		ระดับปัจจัย	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านคุณลักษณะของนิสิต	4.65	0.42	มากที่สุด	3
2. ด้านการบริการของมหาวิทยาลัย	4.53	0.49	มากที่สุด	4
3. ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษานิพนธ์	4.76	0.46	มากที่สุด	1
4. ด้านกระบวนการทำวิทยานิพนธ์/การศึกษานิพนธ์	4.52	0.53	มากที่สุด	5
5. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	4.66	0.47	มากที่สุด	2
รวม	4.62	0.47	มากที่สุด	

จากตาราง 1 ความคิดเห็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตเชียงราย มหาวิทยาลัยพะเยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$, S.D. = 0.47) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษานิพนธ์ ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.46) รองลงมา คือ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.66$, S.D. = 0.47) และด้านคุณลักษณะของนิสิต ($\bar{X} = 4.65$, S.D. = 0.42) ตามลำดับ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ด้านกระบวนการทำวิทยานิพนธ์/การศึกษานิพนธ์ ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.53)

1.1.2 ความคิดเห็นความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตเชียงราย มหาวิทยาลัยพะเยา

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตเชียงราย มหาวิทยาลัยพะเยา

รายการ	n = 108		ระดับปัจจัย	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด	4.78	0.42	มากที่สุด	1
2. ด้านผลงานวิชาการ/การตีพิมพ์	4.75	0.40	มากที่สุด	2
3. ด้านความพึงพอใจ	4.59	0.47	มากที่สุด	3
รวม	4.71	0.39	มากที่สุด	

จากตาราง 2 ความคิดเห็นความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตเชียงราย มหาวิทยาลัยพะเยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.39) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด ($\bar{X} = 4.78$, S.D. = 0.42) รองลงมา คือ ด้านผลงานวิชาการ/การตีพิมพ์ ($\bar{X} = 4.75$, S.D. = 0.40) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านความพึงพอใจ ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.47) ตามลำดับ

1.1.3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตเชียงราย มหาวิทยาลัยพะเยา พบว่า ด้านคุณลักษณะของนิสิต (X1) ด้านการบริการของมหาวิทยาลัย (X2) ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษานิพนธ์ (X3) ด้านกระบวนการทำวิทยานิพนธ์/การศึกษานิพนธ์ (X4) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน (X5) มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกปัจจัย และมีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ระหว่าง 0.691-0.850

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตเชียงราย มหาวิทยาลัยพะเยา

ตัวแปร		b	SEb	β	t.	Sig.
ค่าคงที่		0.54	0.13		4.25	0.000**
ปัจจัยด้านคุณลักษณะของนิสิต	X1	0.88	0.04	0.94	20.62	0.000**
ปัจจัยด้านการบริการของมหาวิทยาลัย	X2	-0.02	0.04	-0.02	-0.44	0.658
ปัจจัยด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษานิพนธ์	X3	-0.05	0.04	-0.06	-1.36	0.177
ปัจจัยด้านกระบวนการทำวิทยานิพนธ์/การศึกษานิพนธ์	X4	-0.08	0.04	-0.10	-1.72	0.890
ปัจจัยด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	X5	0.16	0.05	0.19	3.28	0.001**

R = 0.96 R² = 0.92

Adjusted R Square = 0.92 S.E.est = 0.11 Sig = 0.000**

หมายเหตุ: **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การส่งผลต่อความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตเชียงราย มหาวิทยาลัยพะเยา ประกอบด้วย 2 ปัจจัย คือ ด้านคุณลักษณะของนิสิต และด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ส่งผลต่อความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยเหล่านี้ส่งผลต่อความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษา เป็น 0.96 โดยด้านคุณลักษณะของนิสิต และด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน สามารถอธิบายความแปรปรวนปัจจัย

ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษาได้ร้อยละ 92 สามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปแบบของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานดังนี้

$$\hat{Y} = 0.54 + 0.88 (X_1) + 0.16 (X_5)$$

$$\hat{Z} = 0.94 (X_1) + 0.19 (X_5)$$

1.2 โดยสอบถามจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ

1.2.1 ความคิดเห็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขต เชียงราย มหาวิทยาลัยพะเยา

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขต เชียงราย มหาวิทยาลัยพะเยา

รายการ	n = 17		ระดับปัจจัย	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านคุณลักษณะของนิสิต	4.48	0.31	มาก	4
2. ด้านการบริการของมหาวิทยาลัย	4.37	0.31	มาก	5
3. ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ	4.84	0.21	มากที่สุด	2
4. ด้านกระบวนการทำวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ	4.93	0.12	มากที่สุด	1
5. ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	4.74	0.36	มากที่สุด	3
รวม	4.67	0.26	มากที่สุด	

จากตาราง 4 ความคิดเห็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขต เชียงราย มหาวิทยาลัยพะเยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.67$, S.D. = 0.26) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านกระบวนการทำวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ ($\bar{X} = 4.93$, S.D. = 0.12) รองลงมา คือ ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ ($\bar{X} = 4.84$, S.D. = 0.21) และด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.74$, S.D. = 0.36) ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการบริการของมหาวิทยาลัย ($\bar{X} = 4.37$, S.D. = 0.31)

1.2.2 ความคิดเห็นความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขต เชียงราย มหาวิทยาลัยพะเยา

ตารางที่ 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขต เชียงราย มหาวิทยาลัยพะเยา

รายการ	n = 17		ระดับปัจจัย	ลำดับ
	\bar{X}	S.D.		
1. ด้านการสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด	4.85	0.33	มากที่สุด	1
2. ด้านผลงานวิชาการ/การตีพิมพ์	4.76	0.35	มากที่สุด	2
3. ด้านความพึงพอใจ	4.54	0.70	มากที่สุด	3
รวม	4.71	0.46	มากที่สุด	

จากตาราง 5 ความคิดเห็นความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขต เชียงราย มหาวิทยาลัยพะเยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.46) โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสำเร็จ

การศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด ($\bar{X} = 4.85$, S.D. = 0.33) รองลงมา คือ ด้านผลงานวิชาการ/การตีพิมพ์ ($\bar{X} = 4.76$, S.D. = 0.35) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านความพึงพอใจ ($\bar{X} = 4.54$, S.D. = 0.70) ตามลำดับ

1.2.3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตเชียงราย มหาวิทยาลัยพะเยา พบว่า ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ (X3) ด้านกระบวนการทำวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ (X4) ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน (X5) มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกปัจจัย และมีค่าสัมประสิทธิ์อยู่ระหว่าง 0.642-0.765

ตารางที่ 6 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตเชียงราย มหาวิทยาลัยพะเยา

ตัวแปร		b	SEb	β	t.	Sig.
ค่าคงที่		2.85	0.13		0.66	0.523
ปัจจัยด้านคุณลักษณะของนิสิต	X1	0.20	0.04	-0.01	-0.07	0.945
ปัจจัยด้านการบริการของมหาวิทยาลัย	X2	0.18	0.04	-0.38	-2.17	0.053
ปัจจัยด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ	X3	0.38	0.04	0.85	3.53	0.005*
ปัจจัยด้านกระบวนการทำวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ	X4	0.84	0.04	-0.33	-1.07	0.306
ปัจจัยด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	X5	0.18	0.05	0.61	2.96	0.013*

R = 0.91 R² = 0.83

Adjusted R Square = 0.75 S.E.est = 0.16 Sig = 0.01**

หมายเหตุ: **มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 6 ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การส่งผลต่อความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตเชียงราย มหาวิทยาลัยพะเยา ประกอบด้วย 2 ปัจจัย คือ ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ และด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ส่งผลต่อความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยเหล่านี้ที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษา เป็น 0.91 โดยด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน สามารถอธิบายความแปรปรวนปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษาได้ร้อยละ 83 สามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปแบบของคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$\hat{Y} = 2.85 + 0.38 (X3) + 0.18 (X5)$$

$$\hat{Z} = 0.85 (X3) + 0.61 (X5)$$

2. แนวทางการสนับสนุนให้นิสิตสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด

แนวทางการสนับสนุนให้นิสิตสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ สรุปได้ดังนี้

2.1 ด้านคุณลักษณะนิสิตที่สำคัญ คือ นิสิตมีการบริหารเวลาอย่างมีประสิทธิภาพและความรับผิดชอบ

2.2 ด้านการบริการของมหาวิทยาลัยที่สำคัญ คือ มหาวิทยาลัยมีการจัดระบบสนับสนุนนิสิต ตลอดจนการพัฒนาการบริการให้มีความพร้อมและเข้าถึงง่าย

2.3 ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระที่สำคัญ คือ อาจารย์ได้รับการเสริมสร้างประสิทธิภาพอาจารย์ที่ปรึกษา การให้คำปรึกษาอย่างสร้างสรรค์และเป็นระบบ

2.4 ด้านกระบวนการทำวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระที่สำคัญ คือ หลักสูตร/สาขาวิชาที่มีการติดตามความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระของนิสิตอย่างเป็นระบบ เช่น กำหนดนิสิตรายงานติดตามความก้าวหน้าอย่างต่อเนื่อง การจัดทำปฏิทินการดำเนินงานที่ชัดเจน

2.5 ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนที่สำคัญ คือ หลักสูตร/สาขาวิชา มีบทบาทสำคัญในการเตรียมความพร้อมนิสิตสู่การปฏิบัติจริง

อภิปรายผล

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตเชียงราย มหาวิทยาลัยพะเยา

1.1 โดยสอบถามจากศิษย์เก่า

1.1.1 ความคิดเห็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตเชียงราย มหาวิทยาลัยพะเยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านอาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัย นิสิตไว้ใจและเคารพอาจารย์ที่ปรึกษา และอาจารย์ที่ปรึกษาส่งเสริม กระตุ้นให้พัฒนาความคิดอย่างอิสระและสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นไปตามบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเองตามประกาศมหาวิทยาลัยพะเยา เรื่อง แนวปฏิบัติการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง พ.ศ. 2567 (มหาวิทยาลัยพะเยา. 2567) อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบกับผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น งานวิจัยของ นิภา ภิญญเสริมรัตน์, และคณะ (2567) ซึ่งศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ปริญญาโท) คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาริบัติ มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาของการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ปริญญาโท) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่ารองจากผลการวิจัยในครั้งนี้ อาจเป็นเพราะบริบทที่แตกต่างกัน เช่น พื้นฐานหรือประสบการณ์ด้านการเรียน สภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย การประเมินด้วยเครื่องมือที่แตกต่างกัน เป็นต้น

1.1.2 ความคิดเห็นความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตเชียงราย มหาวิทยาลัยพะเยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสำเร็จ การศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตได้มีการตั้งเป้าหมายทางการศึกษาไว้อย่างชัดเจน สามารถบริหารจัดการเวลาในการเรียนและการทำวิจัยได้เป็นอย่างดี ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดของ Kuh et al. (2016) ที่มองว่าความสำเร็จ การศึกษาเป็นกระบวนการต่อเนื่องนับจากเข้าศึกษา การอยู่ระหว่างศึกษา จนกระทั่งสำเร็จการศึกษาและสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการทำงาน สำหรับมุมมองเชิงในกระบวนการนี้เป็นมุมมองโดยภาพรวมทั้งหมด มิใช่แค่ในระยะเวลาใดระยะหนึ่งเท่านั้น

1.1.3 ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การส่งผลต่อความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตเชียงราย มหาวิทยาลัยพะเยา พบว่า ด้านคุณลักษณะของนิสิต และด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ส่งผลต่อความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษาที่มีอิทธิพลสูงสุด คือ ด้านคุณลักษณะของนิสิต ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตมีความมุ่งมั่นที่จะสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด นิสิตมองว่าการศึกษานี้เป็นสิ่งสำคัญสู่ความสำเร็จในชีวิต และนิสิตมีเป้าหมายชัดเจนในการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งสอดคล้องตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยพะเยา ว่าด้วย การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2566 ในข้อ 6 (2) หลักสูตรปริญญาโทและปริญญาเอก มุ่งเน้นนักวิชาการและนักวิชาชีพที่มีความรู้ความสามารถในระดับสูง ในสาขาวิชาต่าง ๆ โดยกระบวนการวิจัยเพื่อให้สามารถบุกเบิกแสวงหาความรู้ได้อย่างมีอิสระ (มหาวิทยาลัยพะเยา. 2566) และสอดคล้องกับทฤษฎี Self-Regulated Learning ของ Zimmerman (2000) ที่กล่าวว่า การที่ผู้เรียนสามารถควบคุมตนเองได้ มีการวางแผน มีเป้าหมายอย่างชัดเจน มีการประเมินตนเอง มักจะประสบความสำเร็จในการเรียนรู้มากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับลักษณะของนิสิตที่ประสบความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษา เช่น มีความมุ่งมั่น มีความรับผิดชอบ ใฝ่เรียนรู้ และมีเป้าหมายที่ชัดเจน

1.2 โดยสอบถามจากอาจารย์ที่ปรึกษา

1.2.1 ความคิดเห็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตเชียงราย มหาวิทยาลัยพะเยา พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านกระบวนการทำวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการกำหนดหัวข้อที่ชัดเจนและสอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดส่งผลต่อความสำเร็จ การดำเนินงานตามแผนที่วางอย่างเป็นระบบทำให้งานสำเร็จตามกำหนดเวลา และการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ ทำให้วิเคราะห์ข้อมูลมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับกระบวนการศึกษาอิสระตามประกาศมหาวิทยาลัยพะเยา เรื่อง แนวปฏิบัติการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง พ.ศ. 2567 (มหาวิทยาลัยพะเยา, 2567) อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบกับผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น งานวิจัยของ ณัฐวัฒน์ โจรนวุฒิธรรม (2564) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ผลงานวิจัยพบว่า ปัจจัยในการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่ารองจากผลการวิจัยในครั้งนี้ อาจเป็นเพราะบริบทที่แตกต่างกัน เช่น พื้นฐานหรือประสบการณ์ด้านการเรียน สภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย การประเมินด้วยเครื่องมือที่แตกต่างกัน เป็นต้น

1.2.2 ความคิดเห็นความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตเชียงราย มหาวิทยาลัยพะเยา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนิสิตมีการติดต่อและสื่อสารกับอาจารย์ที่ปรึกษาสม่ำเสมอ รวมถึงความสามารถของนิสิตในการจัดการกับปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Tinto, & Pusser (2017) ซึ่งชี้ให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ (Student Engagement) การพัฒนาทางสังคมและอารมณ์ และความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมในการศึกษา เป็นตัวชี้วัดสำคัญของการสำเร็จการศึกษา พวกเขายังพบว่า นักศึกษาที่มีความกระตือรือร้นและเข้าร่วมในการทำกิจกรรม มีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์ และมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในการศึกษาที่สูง

1.2.3 ปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา วิทยาเขตเชียงราย มหาวิทยาลัยพะเยา พบว่า ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ และด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ส่งผลต่อความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยปัจจัยที่ส่งผลความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษาที่มีอิทธิพลสูงสุด คือ ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะอาจารย์ที่ปรึกษามีการใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารอำนวยความสะดวกให้กับนิสิต อาจารย์ที่ปรึกษามีความสามารถในการแก้ไขเฉพาะหน้าช่วยให้งานราบรื่น และการให้คำแนะนำที่สร้างสรรค์ช่วยพัฒนาคุณภาพการวิจัย ซึ่งเป็นไปตามบทบาทหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง ตามประกาศมหาวิทยาลัยพะเยา เรื่อง แนวปฏิบัติการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง พ.ศ. 2567 (มหาวิทยาลัยพะเยา, 2567) ทั้งนี้ แม้ว่าไม่มีงานวิจัยโดยตรงที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จการศึกษาโดยภาพรวม แต่ผลการศึกษาลายชั้นได้แสดงให้เห็นว่า ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์/การศึกษาอิสระมีบทบาทสำคัญในการทำวิทยานิพนธ์ซึ่งเป็นองค์ประกอบหลักของการสำเร็จการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา เช่น งานวิจัยของ นิชนันท์ เบ็ญญา มา (2561) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยพยากรณ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ: กรณีเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติกกับการวิเคราะห์จำแนก พบว่า คุณลักษณะอาจารย์ที่ปรึกษาส่งผลกระทบต่อสำเร็จการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 และสอดคล้องกับการวิจัยของ โสภณา สุดสมบูรณ์ (2568) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ผลการวิจัย พบว่า 1) ปัจจัยด้านนักศึกษา ด้านอาจารย์ที่ปรึกษาและสถานศึกษา มีความเกี่ยวข้องกับความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองอยู่ในระดับมาก 2) ความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระอยู่ในระดับมาก 3) ปัจจัยทั้งสามมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความสำเร็จในระดับค่อนข้างสูง ($r = 648$) และ 4) ปัจจัยทั้งสามส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์การศึกษา ค้นคว้าอิสระของนักศึกษา โดยมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 51.90 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 พัฒนาระบบสนับสนุนนิสิตตามช่วงของการศึกษาอย่างเป็นระบบ จากผลวิจัยโดยการสอบถามจากศิษย์เก่าพบว่า ปัจจัยด้านกระบวนการทำวิทยานิพนธ์/การศึกษานิพนธ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาระบบสนับสนุนนิสิตตามช่วงของการศึกษา จึงควรปรับปรุงปฏิทินการดำเนินงานวิจัยควบคู่กับระบบติดตามความก้าวหน้างานวิจัยอย่างต่อเนื่อง

1.2 พัฒนาระบบบริการของมหาวิทยาลัยเพื่อสนับสนุนการทำหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา จากผลการวิจัยโดยการสอบถามจากอาจารย์ที่ปรึกษาพบว่า ปัจจัยด้านการบริการของมหาวิทยาลัย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น มหาวิทยาลัยควรพัฒนาระบบบริการและการสื่อสารข้อมูลทางวิชาการที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อสนับสนุนการทำหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาในการดูแลนิสิตให้สำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาที่กำหนด

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาวิจัยเรื่องความแตกต่างของปัจจัยตามสาขาวิชา เพื่อให้สามารถวางแผนงานสนับสนุนที่เหมาะสมกับบริบทเฉพาะของแต่ละสาขาวิชาในระดับบัณฑิตศึกษา

2.2 ควรพิจารณาตัวแปรแทรกซ้อน เช่น ความเครียด แรงจูงใจ หรือการสนับสนุนจากครอบครัวที่อาจส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการสำเร็จการศึกษาเพื่อให้เข้าใจตัวแปรได้อย่างครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กองบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา. (2557). รายงานสถิติจำนวนผู้สำเร็จการศึกษา. พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา.

ณัฐวัฒน์ โรจนวุฒิธรรม. (2564). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา. เชียงใหม่:

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นิชนันท์ เบญญามา. (2561). ปัจจัยพยากรณ์การสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยทักษิณ: กรณีเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ถดถอยโลจิสติกกับการวิเคราะห์จำแนก. วิทยานิพนธ์

การศึกษามหาบัณฑิต (การวิจัยและประเมิน). มหาวิทยาลัยทักษิณ.

นิภา ภิญญเสริมรัตน์, และคณะ. (2567). ปัจจัยที่ส่งผลต่อระยะเวลาการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

(ปริญญาโท) คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล. Mahidol R2R e-Journal. 11(3): 86-100.

พวงเพชร วอนวัฒนา. (2563). ปัจจัยในการสำเร็จการศึกษาล่าช้าและสำเร็จการศึกษาตามเกณฑ์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วารสารวิชาการ มจร บุรีรัมย์. 5(2): 50-64.

พีระ พันธุ์งาม, และคณะ. (2559). การตัดสินใจศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา. วารสารวิชาการสถาบันวิทยาการจัดการ

แห่งแปซิฟิก. 2(1): 121-127.

มหาวิทยาลัยพะเยา. (2566). ข้อบังคับมหาวิทยาลัยพะเยา ว่าด้วย การศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2566. สืบค้นเมื่อ

30 มีนาคม 2568, จาก <https://does.up.ac.th/announce/info/17?documents=37&documentOrderBy=A>.

_____. (2567). ประกาศมหาวิทยาลัยพะเยา เรื่อง แนวปฏิบัติการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง พ.ศ. 2567. สืบค้นเมื่อ 30

มีนาคม 2568, จาก <https://does.up.ac.th/announce/info/20>.

สมชาย วรภิษมสกุล, ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ, และธีระพร อูวรรณโณ. (2562). การพัฒนาระบบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนระดับอุดมศึกษา. วารสารวิจัยและพัฒนาการศึกษา. 12(2): 85-96.

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์. (2562). การประกันคุณภาพการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของไทย: สถานการณ์และแนวโน้ม. วารสาร

ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. 17(1): 1-15.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2558). คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา ฉบับปี

การศึกษา 2558. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

สุวิมล ว่องวานิช. (2558). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- โสภณา สุตสมบูรณ์. (2568). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (บริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. *วารสารนาคบุตรปริทรรศน์*. 17(1): 35-148.
- El-Ghoroury, N. H., Galper, D. I., Sawaqdeh, A., & Bufka, L. F. (2012). Stress, coping, and barriers to wellness among psychology graduate students. *Training and Education in Professional Psychology*. 6(2): 122-134.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*. 30(3): 607-610.
- Kuh, G. D., Kinzie, J., Buckley, J. A., & Hayek, J. C. (2016). **What matters to student success: A review of the literature**. Washington, DC: National Postsecondary Education Cooperative.
- Lovitts, B. E. (2001). **Leaving the ivory tower: The causes and consequences of departure from doctoral study**. Lanham, MD: Rowman & Littlefield.
- Tinto, V. (1993). **Leaving college: Rethinking the causes and cures of student attrition**. Chicago: University of Chicago Press.
- Tinto, V., & Pusser, B. (2017). **Moving from theory to action: Building a model of institutional action for student success**. Washington, DC: National Postsecondary Education Cooperative.
- Wyatt, T., & Oswald, S. B. (2013). Comparing mental health issues among undergraduate and graduate students. *American Journal of Health Education*. 44(2): 96-107.
- York, T. T., Gibson, C., & Rankin, S. (2015). Defining and measuring academic success. *Practical Assessment, Research & Evaluation*. 20(5): 1-20.
- Zimmerman, B. J. (2000). **Handbook of self-regulation**. San Diego, California: Academic Press.